

Warszawa, dnia 22 maja 2020 r.

Szanowny Pan dr hab. Aleksander Stępkowski
Pełniący obowiązki Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego

SEKRETARIAT PIERWSZEGO PRZESIA SĄDU NAJWYŻSZEGO OTRZYMANO	
dnia	22 MAJ 2020
Nr	
Załączników:	<i>3</i>

Wniosek

Na podstawie art. 183 ust. 3 Konstytucji RP w związku z art. 17 § 1 pkt 1 *in fine* ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r., poz. 825)

wnosimy

o poddanie pod głosowanie przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego uchwały o przedstawieniu Prezydentowi RP pięciu kandydatów Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

Uzasadnienie

Motywuując wniosek, podnosimy co następuje:

1. W pracach Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego (KKZN) rozważano kilka wariantów konstytucyjnego unormowania obsady urzędu Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego (PPSN)¹. W ich końcowej fazie opowiedziano się ostatecznie za rozwiązaniem przyjętym w obecnym art. 183 ust. 3 Konstytucji RP, według którego PPSN jest powoływany na sześcioletnią kadencję spośród kandydatów przedstawionych Prezydentowi RP przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego (ZO SN)². W toku dyskusji akceptacji nie uzyskały konkurencyjne propozycje, w tym w szczególności koncepcja wyboru PPSN przez ZO SN spośród sędziów Sądu Najwyższego (SN) i koncepcja powoływania PPSN spośród sędziów SN przez Senat na wniosek Prezydenta RP. Zdecydowano się na kompromisowy wariant współdziałania, który z jednej strony wyklucza samodzielny wybór PPSN przez sędziów SN, z drugiej zaś stoi na przeszkodzie swobodnemu powołaniu PPSN spośród sędziów SN przez organ lokujący się na zewnątrz władzy sądowniczej, jakim jest Prezydent RP. Czynnikiem ograniczającym swobodę Prezydenta RP jest uczestnictwo w procesie kształtowania obsady stanowiska PPSN ZO

¹ Por. Biul. KKZN, t. X, s. 235 i n., Biul. KKZN, t. XXIII, s. 104 i n.

² Por. Biul. KKZN, t. XLVI, s. 36 i n.

SN, które przedstawia Prezydentowi RP kandydatów na urząd PPSN. Prezydent RP nie może zatem powołać na stanowisko PPSN dowolnego, preferowanego przezeń kandydata spośród sędziów SN, lecz tylko jedną z osób przedstawionych mu jako kandydaci na to stanowisko przez ZO SN.

2. ZO SN jest kolegialnym organem SN, złożonym z sędziów SN w stanie czynnym. Przedstawienie Prezydentowi RP kandydatów na stanowisko PPSN zgodnie z art. 183 ust. 3 Konstytucji RP zakłada tym samym dokonanie czynności konwencjonalnej przez zespół osób stanowiących organ kolegialny, działający jednocześnie w charakterze samodzielnego organu konstytucyjnego. Czynność ta jest rezultatem woli tych osób działających *in gremio*. Przedstawienie kandydatów na stanowisko PPSN stanowi w tym ujęciu konstytucyjną kompetencję kolegialnego organu, jakim jest ZO SN działające jako całość, nie zaś kompetencję dotychczasowego PPSN, osoby pełniącej obowiązki PPSN, grupy sędziów SN, względnie poszczególnych sędziów SN. Konstytucja RP umocowuje do przedstawienia kandydatów na stanowisko PPSN ZO SN jako zespół osób składający się z sędziów SN w stanie czynnym, a w konsekwencji przedstawienie kandydatów na stanowisko PPSN musi być wyrazem kolegialnej woli członków tego gremium.
3. Przedstawienie kandydatów na stanowisko PPSN przez ZO SN wymaga ich uprzedniego wyłonienia przez ZO SN, a co za tym idzie przyjęcia określonej formuły wyboru kandydatów w łonie ZO SN. Formuła ta może być różna, należy jednak wyraźnie odróżnić wybór kandydatów na stanowisko PPSN przez ZO SN i tryb tego wyboru od przedstawienia wybranych przez ZO SN kandydatów Prezydentowi RP. Wybór kandydatów stanowi czynność o charakterze wewnętrznym, polegającą na wyłonieniu według określonych reguł z grona sędziów SN osób, które staną się kandydatami na stanowisko PPSN. Wyłonieni w ten sposób sędziowie są wybranymi przez ZO SN kandydatami na stanowisko PPSN. Dopiero jednak przedstawienie tych kandydatów Prezydentowi RP pociąga za sobą skutek prawny na zewnątrz i aktualizuje kompetencję Prezydenta RP do powołania PPSN spośród przedstawionych kandydatów. Do tego momentu kandydaci są wprawdzie wybrani przez ZO SN, jednak w celu powołania jednego z nich na stanowisko PPSN wybór ten musi zostać uzewnętrzniony przez ZO SN wobec Prezydenta RP, co – jak wynika wprost z art. 183 ust. 3 Konstytucji RP – wymaga przedstawienia wybranych kandydatów Prezydentowi RP. Akt przedstawienia kandydatów Prezydentowi RP wienczy pierwszy etap postępowania prowadzącego do powołania PPSN, należący do właściwości ZO SN. Stanowi on jednocześnie potwierdzenie ze strony ZO SN prawidłowości (legalności) przeprowadzonych procedur wyborczych, przez co tworzy właściwą podstawę do realizacji przez Prezydenta RP kompetencji do powołania PPSN.
4. Dystynkcja między wyłonieniem kandydatów na stanowisko PPSN przez ZO SN a przedstawieniem przez ZO SN wybranych kandydatów Prezydentowi RP znajduje wyraz

nie tylko bezpośrednio w art. 183 ust. 3 Konstytucji RP, stanowiącym o powołaniu PPSN spośród kandydatów przedstawionych Prezydentowi RP przez ZO SN, nie zaś po prostu spośród sędziów SN, lecz także w art. 17 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym³ (u.SN), według którego do kompetencji ZO SN należy dokonywanie wyboru 5 kandydatów na stanowisko PPSN oraz przedstawianie ich Prezydentowi RP. Koniunkcja zastosowana w tym przepisie podkreśla z jednej strony odrębność obu czynności – wyboru kandydatów i ich przedstawienia Prezydentowi RP – z drugiej zaś ich logiczny związek polegający na tym, że stanowią one sekwencję, w której przedstawienie kandydatów Prezydentowi RP następuje po ich uprzednim wyborze przez ZO SN. Również art. 13 i art. 13a u.SN, regulujące częściowo zasady głosowania na kandydatów na forum ZO SN, dotyczą – jak wynika wprost z ich treści – wyboru kandydatów przez ZO SN. W przepisie tym nie ma natomiast mowy o wymienionym w art. 17 § 1 pkt 1 u.SN i należącym także do kompetencji ZO SN przedstawieniu wybranych kandydatów Prezydentowi RP.

5. Przedstawienie Prezydentowi RP kandydatów na stanowisko PPSN jest czynnością konwencjonalną, warunkującą możliwość uczynienia przez Prezydenta RP użytku z przyznanej mu kompetencji do powołania PPSN. Czynności tej nie można rozumieć inaczej niż jako wyrazu woli członków kolegialnego konstytucyjnego organu, jakim w kontekście procedury powołania PPSN jest ZO SN. Przedstawienie kandydatów powinno zatem nastąpić w formie właściwej do dokonywania przez zespoły osób czynności konwencjonalnych o skutkach prawnych. Formą tą jest uchwała, do której prawidłowego podjęcia nie jest co prawda konieczne, by wszyscy członkowie zespołu wyrazili zgodę na jej treść, wymagane jest natomiast prawidłowe zwołanie posiedzenia zespołu podejmujących ją osób, zapewnienie udziału w nim odpowiedniej liczby członków (kworum) i uzyskanie wymaganej większości w głosowaniu⁴. Pogląd, że organy kolegialne wyrażają swą wolę przez podjęcie uchwały jest utrwalony nie tylko w sferze prawa prywatnego, lecz także w odniesieniu do organów działających *in gremio* w płaszczyźnie prawa publicznego. W nauce zauważa się, że z prawnego punktu widzenia każda wypowiedź organu o charakterze kolegialnym musi mieć formę uchwały, bez względu na to, czy chodzi o podjęcie określonej decyzji lub wystąpienie z wnioskiem albo zaleceniem⁵. W zakresie dotyczącym obsady organów władzy sądowniczej typowym przykładem takiej sytuacji jest wniosek Krajowej Rady Sądownictwa warunkujący kompetencję Prezydenta RP do powołania na stanowisko sędziego (art. 179 Konstytucji RP). Przedstawienie takiego wniosku następuje w formie uchwały Krajowej Rady Sądownictwa podejmowanej *in gremio* (art. 44a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa⁶), przy czym podjęcie tej uchwały poprzedza głosowanie nad poszczególnymi kandydatami w łonie Rady. Głosowanie to ma charakter wewnętrzny i

³ Jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r., poz. 825 ze zm.

⁴ Por. np. J. Grykiel (w:) Z. Radwański, A. Olejniczak (red.), *System prawa prywatnego. Tom II. Prawo cywilne-część ogólna*, Warszawa 2019, s. 255 i n.

⁵ B. Ziemiński, *Charakter prawny uchwał kolegialnych osób prawnych*, PPH 2014, nr 9, s. 46.

⁶ Jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r., poz. 84 ze zm.

dopiero uzewnętrznienie jego wyniku przez podjęcie uchwały o wystąpieniu do Prezydenta RP z wnioskiem o powołanie na urząd sędziego zamyka pierwszy etap procedury nominacyjnej i aktualizuje kompetencję Prezydenta RP wynikającą z art. 179 Konstytucji RP.

6. W przypadku ZO SN ogólną podstawę prawną właściwości uchwały jako formy wyrażania gremialnej woli przez ten organ stanowi art. 17 § 3 u.SN., z którego wynika, że kompetencje ZO SN określone w art. 17 § 1 są realizowane w formie uchwał. Wymaganie, by w sprawach objętych art. 17 § 1 pkt 1 u.SN ZO SN działało przez podjęcie uchwały potwierdza art. 17 § 1 pkt 4 u.SN., który stanowi o podejmowaniu przez ZO SN uchwał w innych ważnych sprawach dotyczących Sądu Najwyższego. Z posłużenia się w tym przepisie wyrażeniem „innych ważnych sprawach” wynika, że do „ważnych spraw” dotyczących Sądu Najwyższego należy m.in. realizowanie kompetencji określonych w art. 17 § 1 pkt 1 u.SN, a zatem również przedstawianie Prezydentowi RP kandydatów na stanowisko PPSN.
7. Działanie w formie uchwały stanowi w związku z tym ustawowo przepisany tryb wyrażania kolegialnej woli przez ZO SN. Konieczność działania przez podjęcie uchwały dotyczy siłą rzeczy także takich przypadków, w których w odniesieniu do określonej kompetencji, powierzonej ZO SN Konstytucją RP lub ustawą, taki sposób wyrażenia woli przez ZO SN nie został określony wprost. Oznacza to jednocześnie, że ZO SN, działając na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji RP), nie może ze skutkiem prawnym wyrazić kolegialnie woli w inny sposób niż przez podjęcie uchwały. Jest to prosta konsekwencja kolektywnego charakteru ZO SN i wynikających stąd wymagań w zakresie trybu wypowiedzania się przez ów organ ze skutkiem prawnym na zewnątrz.
8. Z przyczyn oczywistych podjęcia uchwały o przedstawieniu Prezydentowi RP kandydatów na stanowisko PPSN nie może zastąpić przewidziane w art. 13 § 7 u.SN przekazanie Prezydentowi RP listy wybranych kandydatów na stanowisko PPSN wraz z protokołem głosowania. Przekazanie listy kandydatów stanowi czynność czysto techniczną, która umożliwia Prezydentowi RP zorientowanie się w wynikach głosowania na poszczególnych kandydatów, a w konsekwencji o stopniu osiągniętego przez nich poparcia wśród członków ZO SN. Dokonanie tej czynności zostało ustawowo powierzone przewodniczącemu ZO SN lub wskazanej przez ZO SN osobie, co koresponduje z jej technicznym charakterem. Czynność ta nie należy do kompetencji ZO SN jako organu konstytucyjnego i nie stanowi wyrazu kolegialnej woli jego członków. Nie można jej w żadnym razie traktować jako potwierdzenia ze strony ZO SN prawidłowości dokonanych uprzednio czynności wyborczych, co stanowi ważką funkcję uchwały o przedstawieniu kandydatów. Nie można jej tym samym utożsamiać z przedstawieniem Prezydentowi RP kandydatów przez ZO SN działające w ramach realizacji uprawnienia określonego w art. 183 ust. 3 Konstytucji RP.

9. Unormowany w art. 13 § 7 u.SN sposób przekazania Prezydentowi RP listy kandydatów na stanowisko PPSN nie może zatem w żadnym zakresie rzutować na konieczność podjęcia uchwały o przedstawieniu Prezydentowi RP kandydatów na stanowisko PPSN, będącej wyrazem kolegialnej woli ZO SN, a zarazem warunkiem zaktualizowania się po stronie Prezydenta RP kompetencji wynikającej z art. 183 ust. 3 Konstytucji RP. Podobnie – przedstawienie Prezydentowi RP wyników głosowania przeprowadzonego w łonie Krajowej Rady Sądownictwa nie mogłoby zastąpić konieczności przedstawienia Prezydentowi RP w formie uchwały wniosku Rady o powołanie na urząd sędziego kandydata, który uzyskał stosowną większość. Na wymaganie podjęcia omawianej uchwały nie wpływa również zmiana art. 13 u.SN dokonana ustawą z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw⁷. Pomijając, że z logicznego punktu widzenia ZO SN, jako organ kolegialny, może wyrazić swoją wolę na zewnątrz jedynie przez podjęcie uchwały, w zestawieniu z dotychczasową regulacją zmiana ta może dawać asumpt jedynie do wniosku, że w stosunku do rozważanej uchwały uchylono wymaganie podwyższonego *quorum* 2/3, względnie 3/5 liczby sędziów każdej z izb SN. Odmienne wola nie wynika też z lakonicznych motywów projektu ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r.⁸ W ustawie tej pozostawiono ponadto bez zmian art. 17 § 1 pkt 1 u.SN, który statuuje odrębną kompetencję ZO SN do przedstawienia kandydatów na stanowisko PPSN Prezydentowi RP i w powiązaniu z art. 17 § 1 pkt 4 i § 3 u.SN przewiduje w tej sprawie podjęcie uchwały.
10. Odrębnym argumentem na rzecz wymagania podjęcia przez ZO SN uchwały o przedstawieniu Prezydentowi RP kandydatów na stanowisko PPSN jest wzgląd na konstytucyjną rolę ZO SN w procesie powołania PPSN i reprezentatywność przedstawianych kandydatów. W przyjętym ostatecznie w art. 183 ust. 3 Konstytucji RP wariantcie powoływania PPSN odstąpiono wprawdzie od propozycji samodzielnego wyboru PPSN przez członków ZO SN, który najpełniej urzeczywistniałby autonomię władzy sądowniczej. Dopuszczając udział w obsadzie urzędu PPSN organu zewnętrznego wobec SN (początkowo Sejmu, ostatecznie Prezydenta RP) w dyskusjach podnoszono jednak, że kompetencja tego organu ma charakter wtórny i służy jedynie wzmocnieniu wyboru dokonywanego przez ZO SN oraz podniesieniu pozycji urzędu PPSN, m.in. przez poszerzenie źródła jego imperium i wzbogacenie legitymacji PPSN o pośredni element demokratyczny⁹. W konstrukcji tej kompetencja powierzona ZO SN ma zatem pierwotny i stanowczy, nie zaś jedynie opiniodawczy lub doradczy charakter. Założenie to w pełni odzwierciedla treść art. 183 ust. 3 Konstytucji RP, jeżeli wziąć pod uwagę, że akt przedstawienia Prezydentowi RP kandydatów przez ZO SN działające *in gremio* siłą rzeczy zakłada swoistą autoryzację dla przedstawianych kandydatów ze strony całego składu ZO SN, a co się z tym wiąże – konieczny stopień reprezentatywności przedstawianych kandydatów wśród członków ZO SN.

⁷ Dz. U. z 2020 r., poz. 190.

⁸ Por. druk sejmowy IX kadencji nr 69.

⁹ Por. Biul. KKZN, t. X, s. 238 i n., Biul. KKZN, t. XXIII, s. 106 i Biul. KKZN, t. XLVI, s. 37.

11. Dostrzeżenie tej kwestii jest szczególnie istotne na tle art. 13 u.SN i uregulowanego w tym przepisie trybu wyboru kandydatów na stanowisko PPSN. Tryb ten, w powiązaniu z postanowieniami obowiązującego regulaminu SN¹⁰, jeżeli odczytywać go literalnie, dopuszcza, iżby kandydatem wybranym przez ZO SN stał się kandydat, który dysponował jedynie własnym głosem lub bardzo niewielkim stopniem poparcia wśród członków ZO SN. Pomijając kwestię kompetencji Prezydenta RP do uregulowania zasad wyboru kandydatów na stanowisko PPSN przez ZO SN, będące przecież w procesie powoływania PPSN – jak już była mowa – samodzielnym organem o statusie konstytucyjnym (innym niż Sąd Najwyższy) oraz wymaganie prokonstytucyjnej interpretacji przepisów statuujących reguły głosowania na forum ZO SN, łatwo jednak o zgodę, że w przypadkach takich nie można by zasadnie mówić o kandydacie, który został przedstawiony Prezydentowi RP przez ZO SN działające *in gremio*. Nie może być uważana za takiego kandydata osoba, na którą oddano jeden głos (w skrajnej sytuacji – głos pochodzący od tej osoby) lub osoba, na którą oddano tylko kilka głosów, ale na skutek określonego rozkładu głosów znalazła się ona na liście 5 osób, której uzyskały „największą” liczbę głosów. Kompetencja zastrzeżona konstytucyjnie na rzecz ZO SN jako organu kolegiального stawałaby się w tym ujęciu fikcyjna i ulegałaby przesunięciu w kierunku grupy sędziów SN lub nawet pojedynczych sędziów SN, którzy przy określonym układzie głosów mogliby dokonać swobodnego autoprzestawienia Prezydentowi RP w roli kandydatów na stanowisko PPSN.
12. Podkreślenia wymaga, że kompetencja ustanowiona na rzecz ZO SN na płaszczyźnie konstytucyjnej mieści w sobie nie tylko aspekt pozytywny, wyrażający się w przedstawieniu wybranych kandydatów Prezydentowi RP, lecz także element negatywny (blokujący). Chodzi o mechanizm selekcji dokonywanej na forum ZO SN, który ma skutkować tym, że nieuzyskanie realnego poparcia wśród członków ZO SN stanowi przeszkodę w powołaniu przez Prezydenta RP na stanowisko PPSN. Taki właśnie mechanizm stanowił w świetle prac KKZN podłoże konstrukcji przyjętej ostatecznie w art. 183 ust. 3 Konstytucji RP, w której powołanie ze strony Prezydenta RP ma stanowić czynnik wzmacniający wybór dokonany na forum ZO SN i przydający urzędowi PPSN dodatkowego *imperium*. Założenie, że kandydatem przedstawionym przez ZO SN w rozumieniu art. 183 ust. 3 Konstytucji RP mógłby zostać kandydat poparty jedynie przez samego siebie lub dysponujący minimalną liczbą głosów prowadziłoby tym samym, wbrew intencjom ustrojodawcy, do wyzucia kompetencji decyzyjnej ZO SN z realnej treści. Dostrzec również trzeba, że przepisy Konstytucji RP pozwalają rozróżnić sytuacje, w których kompetencja jest ustanowiona na rzecz konstytucyjnego organu kolegiального jako całości, co zakłada, że jej realizacja wymaga akceptacji większości członków organu działających *in gremio* (np. art. 205 ust. 1, art. 209 ust. 1 i art. 227 ust. 3 Konstytucji RP), oraz na rzecz określonej grupy osób wchodzących w skład konstytucyjnego kolegiального organu (np. art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji RP, w zakresie, w jakim stanowi o grupie 50 posłów i 30 senatorów).

---

¹⁰ Rozporządzenie Prezydenta RP z dnia 29 marca 2018 r. – Regulamin Sądu Najwyższego (Dz. U. poz. 660, ze zm.).

13. Rozróżnienie między wyborem kandydatów a ich przedstawieniem Prezydentowi RP w formie uchwały podejmowanej *in pleno* przez ZO SN pozwala na zgodne z art. 183 ust. 3 Konstytucji RP odczytanie przepisów u.SN w sposób, który respektuje kompetencję ZO SN do wyboru kandydatów i ich przedstawienia (albo nieprzedstawienia) Prezydentowi RP. Uwypuklona kwestia miała mniejsze znaczenie w dawnym stanie prawnym, w którym reguły głosowania na forum ZO SN w celu wyboru kandydatów na stanowisko PPSN były zawarte w stosownym regulaminie przyjmowanym większością uchwałą ZO SN¹¹, a tym samym wybierani kandydaci, choćby „mniejszościowi”, dysponowali zawsze określoną legitymacją pochodzącą od ZO SN jako całości, ponieważ to ZO SN samodzielnie przyjmowało reguły wyboru kandydatów. W braku ewentualnych uchybień formalnych w toku zgłaszania kandydatów lub procesu głosowania akceptacja większości członków ZO SN dla przedstawienia Prezydentowi RP wybranych w ten sposób kandydatów nie budziła sprzeciwu. Obecny stan prawny jest zasadniczo odmienny, a podjęcie większościowej uchwały o przedstawieniu wybranych kandydatów Prezydentowi RP, niezależnie od innych argumentów, można postrzegać jako warunek konstytucyjności kompleksu rozwiązań w zakresie wyboru kandydatów na stanowisko PPSN przyjętych w u.SN., pozwalający realizować ZO SN powierzone mu konstytucyjne uprawnienie.

14. Konieczność podjęcia przez ZO SN uchwały o przedstawieniu Prezydentowi RP kandydatów na stanowisko PPSN ma wreszcie oparcie w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego (TK) odnoszącym się zarówno do analogicznie zredagowanego art. 194 ust. 2 Konstytucji RP¹², dotyczącego powoływania Prezesa Trybunału Konstytucyjnego (PTK), jak i wprost do art. 183 ust. 3 Konstytucji RP¹³.

15. W ocenie TK brzmienie art. 194 ust. 2 Konstytucji RP przesądza, że kandydaci podlegający przedstawieniu Prezydentowi RP są kandydatami Zgromadzenia Ogólnego Sędziów TK (ZO TK) (jako określonej całości), nie zaś kandydatami pochodzącymi od grup mniejszościowych lub kandydatami poszczególnych sędziów. Trybunał przyjął, że użyte w art. 194 ust. 2 Konstytucji RP pojęcie „kandydaci przedstawieni” ma charakter autonomiczny, a przepisy ustawy nieprzypadkowo stanowią wyłącznie o wyborze kandydatów przez ZO TK, nie zaś o ich przedstawieniu Prezydentowi RP. Przedstawienie kandydatów na stanowisko PTK przez ZO TK jest dokonywane przez organ kolegialny, toteż – w braku odmiennej regulacji konstytucyjnej – wymaga ono zdaniem TK formy uchwały, która dla swojej ważności wymaga większości głosujących. Trybunał jednoznacznie wskazał przy tym, że procedura określona w art. 194 ust. 2 Konstytucji RP

¹¹ Por. uchwałę ZO SN z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie regulaminu wyboru kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z załącznikiem (niepubl.).

¹² K 44/16, OTK-A 2016, poz. 86

¹³ K 3/17, OTK-A 2017, poz. 68.

ma dwuetapowy charakter i obejmuje, po pierwsze, wybór kandydatów w głosowaniu tajnym, w trybie określonym w ustawie, oraz, po drugie, przedstawienie kandydatów, zakładające podjęcie – bezpośrednio na podstawie art. 194 ust. 2 Konstytucji RP – uchwały o przedstawieniu kandydatów Prezydentowi RP¹⁴.

16. Zbliżone stanowisko zajął TK w kontekście zarzutu niezgodności z art. 2 i art. 183 ust. 3 Konstytucji RP przepisu art. 16 § 1 pkt 3 uchylonej ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym¹⁵ (u.SN z 2002 r.) w zakresie, w jakim przepis ten – w ocenie podmiotu inicjującego kontrolę konstytucyjności – nie przewidywał wydania przez ZO SN uchwały w sprawie wyboru i przedstawienia kandydatów na stanowisko PPSN Prezydentowi RP¹⁶. Brzmienie art. 16 § 1 pkt 3 u.SN z 2002 r. stanowiło redakcyjny odpowiednik obecnego art. 17 § 1 pkt 1 u.SN. Trybunał przyjął, że przepis ten odpowiada wzorcom konstytucyjnym tylko przy prokonstytucyjnym założeniu, iż w razie skorzystania przez ZO SN z kompetencji do przedstawienia kandydatów na stanowisko PPSN konieczne jest podjęcie uchwały przez ZO SN. Brak podjęcia tej uchwały po dokonaniu wyboru kandydatów został oceniony jako naruszenie prawa w toku procedury prowadzącej do powołania PPSN¹⁷.

17. Reasumując, należy stwierdzić, że:

- w świetle art. 183 ust. 3 Konstytucji RP w związku z art. 17 § 1 pkt 1 i 4 oraz § 3 *in medio* u.SN po dokonaniu wyboru kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego powinno podjąć uchwałę o przedstawieniu Prezydentowi RP wybranych kandydatów w celu powołania spośród nich Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Uchwała ta, w braku odmiennych regulacji, powinna zostać podjęta większością głosów;
- uchwała Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego o przedstawieniu Prezydentowi RP wybranych kandydatów w celu powołania spośród nich Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego stanowi wyraz akceptacji większości członków Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego dla dokonanych dotychczas

¹⁴ K 44/16, *iw*.

¹⁵ Jedn. tekst: Dz. U. z 2016 r., poz. 1254 ze zm.

¹⁶ Zdaniem wnioskodawcy, brak ten naruszał standard państwa prawnego w zakresie precyzyjnego wymagania określenia prawnej formy działania organu kolegialnego, a podjęcie uchwały jest właściwą formą działania, za pomocą której ZO SN realizuje swoją konstytucyjną kompetencję do przedstawienia kandydatów na stanowisko PPSN Prezydentowi RP. Takie samo stanowisko zajął w toku postępowania przez TK Sejm RP, stwierdzając m.in., że kompetencje ZO SN wynikające z art. 16 § 1 u.SN z 2002 r. należy rozpatrywać w kontekście art. 16 § 3 tej ustawy, skąd wynika, że formą działania ZO SN jest uchwała. Oznacza to, że w sprawie wyboru i przedstawienia Prezydentowi RP kandydatów na stanowisko PPSN muszą zostać wydane stosowne uchwały (stanowisko Sejmu RP z dnia 9 czerwca 2017 r., s. 42, <https://ipo.trybunal.gov.pl/ipo/view/sprawa.xhtml?&pokaz=dokumenty&sygnatura=K%203/17>).

¹⁷ K 3/17, *iw*.

czynności prowadzących do wyboru wymaganej liczby kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, potwierdza prawidłowość (legalność) tych czynności i zamyka postępowanie prowadzące do powołania Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w części należącej do właściwości Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego działającego jako organ konstytucyjny;

- niepodjęcie przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego uchwały o przedstawieniu Prezydentowi RP wybranych kandydatów w celu powołania spośród nich Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oznacza, że etap postępowania prowadzącego do powołania Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w części należącej do właściwości Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego działającego jako organ konstytucyjny nie został ukończony, co stoi na przeszkodzie wykonaniu przez Prezydenta RP kompetencji do powołania Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. A rebours, podjęcie tej uchwały otwiera drogę Prezydentowi RP do skorzystania z kompetencji do powołania Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego spośród kandydatów przedstawionych uchwałą Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego i tworzy stabilną podstawę do realizacji tej kompetencji.

Warszawa, dnia 22 maja 2020 r.

Podpisy sędziów Sądu Najwyższego, członków Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego

Maria Sule
Katarzyna Tytus - Kozł

Henryk Katoński

Anna Okuneva

Renata Suda

Teresa Bielecka-Sobkowiak

Dariusz Dąb

Paweł Górecki
Agnieszka Tomaszewska

Gregorz Misiński
Tomasz Wdwiński

Marek Rosoch

Krzysztof Pietrzykowski

Krzysztof Smerczyński

Karol Węgr

Michał Wierzbicki

Paulina Turlej

Aleksandra Jędrzejewska

Marek Tyszkiewicz

Alicja Wierzbicka

Włodzisław Winiarski
1948 of Roczek
Jan Kucharski

Jan Kucharski
Krzysztof Cesarz
Gregor Minarek
Eugeniusz Wildmann
Janusz Matras
Waldemar Płociennik
M. Cym-Cl.
Rafał Malachuk
Marek Pomy
Janusz Świdziński
Krzysztof Trzcianka
Bogdan Antymowski
Mieczysław Pawełek
Marek Pietrzyński
Jacek Matusz
Przemysław Kalinowski
Jerzy Szwedowski
Mieczysław Giersz
K. Górnica
Roman Olszański

Piotr Puzinowski
Andrzej Świątek
Krzysztof Kłopotowski
Mieczysław Górnica
Andrzej Szwedowski
Dariusz Nowak